

เขื่อนน้ำเทิน 2 : หนทางหนึ่งในการพัฒนาของ สปป.ลาว

สปป.ลาว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล (Landlocked Country) สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ และภูเขา ประกอบด้วยประชากรเพียงประมาณ 6 ล้านคน และกำลังซื้อในประเทศอยู่ในระดับต่ำ การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศจึงเป็นไปได้ค่อนข้างลำบาก กิจกรรมทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศจึงกระจุกตัวอยู่เพียงไม่กี่อุตสาหกรรม อาทิ การผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อจำหน่ายแก่ประเทศเพื่อนบ้าน และการส่งออกทรัพยากรจากป่าไม้ อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมป่าไม้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศ การผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อส่งออกจึงเป็นทางเลือกสำคัญของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นประเทศที่ร่ำรวยทรัพยากรน้ำในการสร้างรายได้เข้าประเทศ

ล่าสุด สปป.ลาว ได้เริ่มโครงการก่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำน้ำเทิน 2 (Nam Theun 2 : NT2) หลังจากธนาคารโลกอนุมัติการรับประกันความเสี่ยงเงินกู้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2548 มีรายละเอียดของโครงการดังนี้

- **ที่ตั้ง** ตั้งอยู่ในแขวงคำม่วนทางตอนกลางของประเทศ ห่างจากนครเวียงจันทน์ไปทางทิศตะวันออกเป็นระยะทาง 250 กิโลเมตร
- **เจ้าของโครงการ** คือ บริษัทผลิตไฟฟ้าน้ำเทิน 2 (Nam Theun 2 Power Company : NTPC) ประกอบด้วยผู้ถือหุ้น ดังนี้
 - Electricité de France (EDF) ถือหุ้นร้อยละ 35
 - Electricité de Laos (EDL) ถือหุ้นร้อยละ 25
 - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (Electricity Generating Company of Thailand : EGAT) ถือหุ้นร้อยละ 25
 - บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นร้อยละ 15
- **มูลค่าลงทุน** ประมาณ 1,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยระดมทุนจากผู้ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 28 และเงินกู้จากแหล่งต่าง ๆ ร้อยละ 72 ของมูลค่าเงินลงทุนรวม
- **ระยะเวลาก่อสร้าง** ปี 2548-2552 มีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้ารวม 1,070 เมกะวัตต์ ทั้งนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะรับซื้อกระแสไฟฟ้าจากเขื่อนน้ำเทิน 2 จำนวน 995 เมกะวัตต์ต่อปี (ร้อยละ 93 ของกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้) เป็นเวลา 25 ปี ส่วนที่เหลืออีก 75 เมกะวัตต์ต่อปี (ร้อยละ 7) ใช้ภายใน สปป.ลาว

สำหรับประโยชน์ที่คาดว่า สปป.ลาว จะได้รับจากเขื่อนน้ำเทิน 2 มีดังนี้

- **รายได้ของรัฐบาล สปป.ลาว เพิ่มขึ้น** คาดว่าเขื่อนน้ำเทิน 2 จะสร้างรายได้ให้กับรัฐบาล สปป.ลาว จากค่าสัมปทาน ภาษี และเงินปันผลจากการดำเนินงาน เป็นเงินเฉลี่ยปีละ 28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี

2553-2557 ก่อนจะเพิ่มเป็น 33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี 2558-2562 และ 73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี 2563-2567

- **เพิ่มความสามารถด้านการใช้จ่ายของรัฐบาล** รายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากเขื่อนน้ำเทิน 2 ในปี 2553 คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงประมาณร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่ายที่รัฐบาล สปป.ลาว ใช้ในภาคการศึกษา และภาคสาธารณสุข ในช่วงปีงบประมาณ 2546 รายได้จากเขื่อนน้ำเทิน 2 จึงมีส่วนช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการใช้จ่ายของรัฐบาล สปป.ลาว เป็นอย่างมาก
- **การแก้ปัญหาความยากจน** รายได้จากเขื่อนน้ำเทิน 2 ส่วนหนึ่งจะถูกนำไปใช้ในยุทธศาสตร์การเจริญเติบโตและขจัดความยากจนแห่งชาติ (The National Growth and Poverty Eradication Strategy : NGPES) ของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการขจัดปัญหาความยากจนในเขตทุรกันดาร

อย่างไรก็ตาม การสร้างเขื่อนน้ำเทิน 2 อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งของเขื่อน ซึ่งกระทบต่อสภาพแวดล้อม และสังคม อันเป็นสิ่งที่รัฐบาล สปป.ลาว ตระหนักถึง จึงได้เพิ่มมาตรการเพื่อชดเชยหรือคุ้มครองให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งมีมาตรการพิเศษเพื่อเพิ่มความมั่นใจว่ารายได้จากโครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 จะถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากโครงการก่อสร้างเขื่อนน้ำเทิน 2 จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ สปป.ลาว ดังกล่าวแล้ว ยังส่งผลดีต่อประเทศไทยหลายประการ โดยเฉพาะการรับซื้อกระแสไฟฟ้าจาก สปป.ลาว ซึ่งจะช่วยให้ไทยสามารถบรรเทาภาวะการขาดแคลนกระแสไฟฟ้าภายในประเทศ และเพิ่มทางเลือกของอุปทานพลังงานเพื่อลดการพึ่งพาแหล่งนำเข้าหลัก รวมถึงช่วยรักษาเสถียรภาพของต้นทุนการผลิตกระแสไฟฟ้า เนื่องจากการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำมีเสถียรภาพด้านต้นทุนมากที่สุดเพราะไม่ผันผวนตามราคาน้ำมัน ขณะที่ต้นทุนการผลิตกระแสไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันตามีความผันผวนตามราคาน้ำมัน

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

เมษายน 2548